

Maria Stopa-Boryczka

JUBILEUSZ PROF. DR WINCENTEGO OKOŁOWICZA

Z 70 rocznicą urodzin prof. dr Wincentego Okołowicza zbiega się 43-lecie pracy dydaktycznej, 42-lecie pracy naukowej i 23-lecie kierownictwa Zakładu Klimatologii Instytutu Geografii Uniwersytetu Warszawskiego.

Prof. dr W. Okołowicz urodził się 26 VII 1906 roku w Bokowie (Związek Radziecki). Szkołę średnią ukończył w 1925 roku w Warszawie (Gimnazjum Wł. Giżyckiego). Ze względu na ciężkie warunki materialne w domu zaraz po otrzymaniu świadectwa dojrzałości rozpoczął pracę w Banku Ziemskim w Warszawie jako urzędnik, którą kontynuował przez cztery lata. W maju 1929 roku wstąpił do marynarki handlowej, pływając po morzach i oceanach pod banderą polską i belgijską do października 1931 roku. Służba na morzu i poznawanie coraz to nowych tajników przyrody wpłynęły niewątpliwie na wybór kierunku studiów, jakim stała się geografia na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie. Prof. W. Okołowicz przed ukończeniem studiów rozpoczął pracę w charakterze asystenta przy Katedrze Meteorologii (1933 rok), a w rok później, jako student, napisał pierwszą pracę pt. *Oz szeszkiński*, opublikowaną w nr 16 Prac Zakładów Geol. i Geogr. USB w Wilnie.

Za pracę dyplomową pt. *Studium morfologiczne terenu położonego pomiędzy Wilią, Naroczanką i Serweczą* uzyskał tytuł magistra w 1936 r.

W trzy lata później (1939 rok) doktoryzował się przedstawiając pracę *Zmiany klimatu w Europie*, której głównym celem była rekonstrukcja klimatu na podstawie form geologicznych.

W czasie wojny prof. W. Okołowicz pracował w szkolnictwie oraz w Litewskiej Służbie Geologicznej.

Po wyzwoleniu rozpoczął pracę na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, początkowo jako starszy asystent, w latach 1946—1951 jako adiunkt Katedry Geografii Fizycznej, a potem jako zastępca profesora.

Pracę na Uniwersytecie Warszawskim prof. dr W. Okołowicz rozpoczął 15 II 1953 roku od stanowiska pełniącego obowiązki samodzielnego pracownika nauki.

W czerwcu 1954 roku otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, po czym został mianowany oficjalnie kierownikiem Katedry Klimatologii Instytutu Geografii Uniwersytetu Warszawskiego.

W pierwszych latach pracy na Uniwersytecie Warszawskim nie mógł poświęcić swojego czasu wyłącznie pracy naukowo-dydaktycznej, gdyż w latach 1953—1959 pełnił funkcję dyrektora Państwowego Instytutu Hydrologiczno-Meteorologicznego (obecnie Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej). Równocześnie był przedstawicielem PRL przy Światowej Organizacji Meteorologicznej, reprezentując polską służbę meteorologiczną na kongresach tej organizacji i na licznych sesjach jej organów technicznych. Od 1960 roku prof. dr W. Okołowicz jest członkiem komisji klimatologicznej Światowej Organizacji Meteorologicznej, przemianowanej ostatnio na Komisję Specjalnych Zastosowań Meteorologii i Klimatologii.

Prof. dr W. Okołowicz legitymuje się poważnymi osiągnięciami naukowymi — 118 publikacji (zob. wykaz prac), a do najważniejszych Jego prac należy zaliczyć:

- [1] *Temperatury gruntu w Wilnie* (1937)
- [2] *Zmiany klimatu w Europie* (1939)
- [3] *Geomorfologia okolic środkowej Wilii* (1956)
- [4] *Strefy klimatyczne świata* (1962)
- [5] *Zachmurzenie Polski* (1964)
- [6] *Podział klimatyczny Polski* (1966)
- [7] *Amplitudy temperatury powietrza w Polsce* (1967)
- [8] *Klimatologia ogólna* (1969) — Nagroda Ministra II stopnia
- [9] *Mapy klimatyczne do Atlasu Narodowego Polski dotyczące temperatury powietrza* (39 map), *zachmurzenia* (6), *pokrywy śnieżnej* (4), opublikowane w latach 1973—1976
- [10] *The Climate of Poland, Czechoslovakia and Hungary* (1976).

Wymienione prace należą do najczęściej cytowanych w literaturze krajowej i zagranicznej, a dwie z nich [5 i 8] tłumaczono na język angielski na zamówienie z zagranicy.

Dorobek naukowy prof. dr W. Okołowicza można podzielić na trzy grupy prac: pierwsze to typowo geomorfologiczne z okolic Wileńszczyzny (szczegółowe opisy ozów); w latach 1939—1956 dominują geomorfologiczno-klimatologiczne ze szczególnym uwzględnieniem paleoklimatu, czego wyrazem jest rozprawa doktorska *Zmiany klimatu w Europie*. Prace wydane po 1960 roku obejmują problemy klimatologii. Z tych

ostatnich na szczególną uwagę zasługują mapy klimatyczne, trzecia synteza klimatu Polski oraz podręcznik klimatologii ogólnej.

Obiektem szczególnych zainteresowań prof. W. Okołowicza jest północno-wschodnia część Polski, o czym świadczy największa liczba prac zarówno własnych, jak i prac Jego uczniów.

Ponadto prof. W. Okołowicz jest autorem kilku opracowań popularnych i wielu projektów szkolenia pracowników dla służby hydrologiczno-meteorologicznej w Polsce oraz na wyższych uczelniach.

Prof. W. Okołowicz ma wielkie zasługi w szkoleniu i wychowaniu młodych geografów i klimatologów, pracując początkowo w Uniwersytecie Toruńskim i prowadząc jednocześnie doraźnie zajęcia w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Gdańsku, a później w Uniwersytecie Warszawskim, prowadząc okresowo wykłady w Wojskowej Akademii Technicznej.

Prof. W. Okołowicz pełnił dwukrotnie funkcję Dziekana Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi (1960—1962, 1964—1966).

Kierując Zakładem Klimatologii Instytutu Geografii Uniwersytetu Warszawskiego przez 23 lata promował 15 doktorów i 125 magistrów w zakresie klimatologii.

Uczniowie prof. W. Okołowicza są rozproszeni po całej Polsce. Zajmują odpowiedzialne stanowiska na wyższych uczelniach i w Polskiej Akademii Nauk, Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Instytucie Kształtowania Środowiska, Ministerstwie Rolnictwa, Geoprojekcie i innych instytucjach resortowych i przedsiębiorstwach. Należy także podkreślić, że dwie osoby spośród wychowanków prof. W. Okołowicza zdobyły tytuły doktorów habilitowanych.

Brał czynny udział w pracach Zespołu Rzecznawców Geografii przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego, pracując między innymi nad zestawieniem i uzgodnieniem programów nauczania.

Przez kilka lat był przewodniczącym Warszawskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Geograficznego.

W uznaniu zasług dydaktyczno-wychowawczych, organizacji procesu dydaktycznego i kształceniu młodej kadry uzyskał w 1964 roku indywidualną Nagrodę Ministra II stopnia.

Ponadto za zasługi w rozwoju polskiej klimatologii i całokształt prac na polu dydaktycznym, wychowawczym i społecznym został odznaczony w 1954 roku Krzyżem Oficerskim, a w 1966 roku Krzyżem Komandorskim Orderu Polonia Restituta.

W roku 1967 Rada Państwa mianowała prof. W. Okołowicza profesorem zwyczajnym.

WYKAZ PRAC PROF. DR WINCENTEGO OKOŁOWICZA

- [1] *Oz szeskiński (Oos à Szeskinie près de Wilno)*, Prace Zakładów Geol. i Geogr. USB w Wilnie, nr 16, Odb. z 3 z. „Zabytków Przyrody Nieożywionej Ziemi Rzeczypospolitej Polskiej”, Warszawa 1934, s. 6.
- [2] *O zasięgu i fazach zlodowacenia bałtyckiego na Pojezierzu Narockim*, Prace TPN Wilno, Wydz. Nauk. Matemat.-Przyrod., Prace Zakładu Geol. USB, nr 24, t. X, Wilno 1936, s. 43—75 (wspólnie z J. Glinicką, L. Matwiejewówną).
- [3] *Ozy miadziolskie*, „Zabytki Przyrody Nieożywionej”, z. 3, Warszawa 1936, s. 174—180.
- [4] *Oz szeskiński*, „Zabytki Przyrody Nieożywionej”, z. 3, Warszawa 1936, s. 169—173.
- [5] *Niezwykłe rzadkie zjawisko halo dookoła słońca*, Wiad. Meteor. Hydrogr. R. XVI, nr 4/6, Warszawa 1936, s. 68—70.
- [6] *Niezwykłe zjawisko halo dookoła księżyca*, Wiad. Meteor. Hydrogr. R. XVI, nr 4/6, Warszawa 1936, s. 68.
- [7] *Prace petrograficzne, rejestracyjne w okolicach Druskienik i Grodna*, Pos. Nauk, P.I. Geol., nr 48, Wilno 1937, s. 53—54.
- [8] *Temperatury gruntu w Wilnie*, Biul. Obserw. Astr. Wilna, II Meteor., nr 13, Wilno 1937, s. 29—43.
- [9] *Zarys klimatu północno-wschodniego obszaru Polski*, Pomoc dla nauczyciela realizującego program publicznej szkoły powszechnej na Wileńszczyźnie i Nowogródzczyźnie, nr 35, Wilno 1937, s. 31.
- [10] *Dwa wypadki cieni obłoków obserwowanych w Wilnie*, Wiad. Meteor. Hydrogr., R. XVIII, nr 4/9, Warszawa 1938, s. 57—59.
- [11] *Ein Haloerscheinung in Eisnebel*, Meteor. Zeitschrift. Bd. 56, H. 4, 1939, s. 159.
- [12] *Prace geograficzne o Pomorzu*, Inst. Bałtycki (Wydz. Pomorzozn., Kom. 18), Bydgoszcz 1946, s. 4.
- [13] *Atmosfera Ziemi*, „Wiedza i Życie”, R. XV, nr 3, 1946, s. 208—217.
- [14] *Klimat i pogoda*, „Wiedza i Życie”, R. XVI, nr 3, 1947, s. 252—259.
- [15] *Z zagadnień zmian klimatu*, „Przegląd Geograficzny”, t. XXI, z. 3—4, Warszawa 1947, s. 205—225.
- [16] *Rekonstrukcja klimatu i jego zmian na podstawie morfologii terenu*, „Przegląd Geograficzny”, t. XXI, z. 1—2, Warszawa 1947, s. 83—91.

- [17] *Surowce ceramiczne okolic Torunia*, Mater. Budowl. R. II, nr 9, 1947, s. 21—25.
- [18] *Uwagi o zmianie klimatu w Polsce*, „Gospodarka Wodna”, R. VIII, nr 9, 1948, s. 250—253.
- [19] *Porównanie klimatu Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej i Europy ze specjalnym uwzględnieniem Polski i jej wybrzeży bałtyckich*, „Przegląd Meteorologiczny”, R. I, z. 1, Warszawa 1948, s. 48—88 (obszerne omówienie pracy W. Gorczyńskiego).
- [20] *Przeładowa mapa geologiczna Polski*, Wyd. A, Arkusz 13.3: Toruń, skala 1 : 3 000 000, 1948.
- [21] *Uwagi i przyczynki do znajomości morfologii Pomorza*, „Czasopismo Geograficzne”, t. XIX, z. 1/4, Wrocław 1949, s. 289—290.
- [22] *Uwagi o morfologii doliny Wdy*, Spraw. Pozn. TPN, t. XVI, nr 1, 1949, s. 162.
- [23] *Uwagi o projekcie monografii Bałtyku*, „Jantar”, R. VII, z. 3/4, 1949, s. 233—237.
- [24] *Klimat postglacjału. Studium oparte na analizie geomorfologicznej*, Sprawozdanie Tow. Nauk. Toruń, R. IV, z. 1/4, 1950, s. 99—101.
- [25] *O nowym sposobie graficznym przedstawiania wiatrów*, „Przegląd Meteorologiczny”, R. III—IV, Warszawa 1950/51, s. 202—204.
- [26] *O znaczeniu prac zespołowych w kształtowaniu kadr*, Geol. Biul. Inf., z. 1, 1952, s. 57.
- [27] *Przyczynki do znajomości plejstocenu okolicy Torunia. Z badań czwartorzędu w Polsce*, t. II, Biul. Państw. Inst. Geol., nr 66, 1952, s. 471—505.
- [28] *Klimatologia jako nauka i jej stosunek do meteorologii i geografii fizycznej*, „Przegląd Geograficzny”, t. XXIV, z. 3, 1952, s. 27—48.
- [29] *Kryteria klimatologiczne w badaniach geomorfologicznych Niziny północno-europejskiej. Z badań nad czwartorzędem w Polsce*, t. I, Biul. Państw. Inst. Geol., nr 65, 1952, s. 121—136.
- [30] *Prof. dr Władysław Gorczyński*, „Gazeta Obserwatora PIHM”, R. VI, z. 8, Warszawa 1953, s. 1—2.
- [31] *Kilka słów na temat artykułu Bernarda Bakowskiego „O polepszeniu wyników pracy obserwatora”*, „Gazeta Obserwatora PIHM”, R. VII, nr 12, Warszawa 1954, s. 7.
- [32] *Wznówić komunikaty met.-szyb.*, „Skrzydła i Motor”, R. XI, nr 19, 1955, s. 13.
- [33] *Zadania klimatologii polskiej i organizacja badań klimatologicznych w Polsce*, „Przegląd Geograficzny”, t. XXVII, z. 1, 1955, s. 5—16.

- [34] *Struktury peryglacjalne w Grębocinie koło Torunia*, Biul. Perygl., nr 2, 1955, s. 105—108.
- [35] *Geomorfologia okolic środkowej Wilii*, „Prace Geograficzne IG PAN”, nr 6, Warszawa 1956, s. 68.
- [36] *Morfogeneza wschodniej części Pojezierza Pomorskiego*, Biul. Inst. Geol. nr 100, 1956, s. 355—381.
- [37] *Poland's interests in agricultural meteorology*, Indian J. Meteor., vol. 8, 1957, Suppl., s. 35—37.
- [38] *Sprawozdanie z Konferencji Dyrektorów Służb Hydrologiczno-Meteorologicznych i Łączności ZSRR i Krajów Demokracji Ludowej w Moskwie*, „Biuletyn PIHM”, seria ogólna, nr 2, 1957, s. 40.
- [39] *Na przełomie 1957—1958*, „Gazeta Obserwatora PIHM”, R. XI, z. 1, 1958, s. 4—7 (m. in. krótka historia meteorologii w Polsce).
- [40] *Sesje organów Światowej Organizacji Meteorologicznej w Warszawie*, „Przegląd Geofizyczny”, R. IV, z. 1, 1959, s. 65—73.
- [41] *III Kongres Światowej Organizacji Meteorologicznej*, „Przegląd Geofizyczny”, R. IV, z. 3/4, 1959, s. 283—289.
- [42] *Macro-, meso- and microclimate*, „Przegląd Geograficzny”, t. XXXII, Supplement, Specjal issue for the 19-th International Geographical Congress, Stockholm 1960, s. 97—102.
- [43] *Der Begriff des klimas*, „Idöjåràs”, t. LXV, nr 4, 1961, s. 193—202.
- [44] *Przyczynek do znajomości klimatu Warszawy*, „Wiadomości Uzdrawiskowe”, R. VI, nr 1/2, 1961, s. 163—169.
- [45] *Wyniki niektórych obserwacji meteorologicznych podczas zaćmienia słońca w dniu 15 lutego 1961*, „Przegląd Geofizyczny”, R. VI (XIV), z. 3, 1961, s. 147—152.
- [46] *Some aspect of the changes of climate in the period from the final phases of the last glaciation to the time of disappearance of the ice relicts on the north-european Lowland*, sum. Abstracts of papers, Łódź 1961, s. 107—108.
- [47] *Zachmurzenie Polski*, „Prace Geograficzne IG PAN”, nr 34, 1962, s. 9—107.
- [48] *Przedmowa do prac Zachmurzenie Polski i Burze w Polsce*, „Prace Geograficzne IG PAN”, nr 34, Warszawa 1962, Wyd. Geologiczne.
- [49] *Kisérlet a valóságos felszin izotermáinak új megállapítására Lengyelország területén*, „Idöjåràs”, t. LXVI, nr 2, 1962, s. 75—78.
- [50] *Strefy klimatyczne świata*, Atlas geograficzny, 1962.

- [51] *Wspomnienia o Bronisławie Halickim*, „Przegląd Geologiczny”, R. X, nr 9, 1962, s. 476—477.
- [52] *Afryka. Klimat*, w: *Wielka Encyklopedia Powszechna PWN*, t. I, Warszawa 1962, s. 57.
- [53] *Ameryka Północna. Klimat*, w: *Wielka Encyklopedia Powszechna PWN*, t. I, Warszawa 1962, s. 109—200.
- [54] *Ameryka Południowa. Klimat*, w: *Wielka Encyklopedia Powszechna PWN*, t. I, Warszawa 1962, s. 205—206.
- [55] *Azja. Klimat*, w: *Wielka Encyklopedia Powszechna PWN*, t. I, Warszawa 1962, s. 509.
- [56] *Australia. Klimat*, w: *Wielka Encyklopedia Powszechna PWN*, t. I, Warszawa 1962, s. 466.
- [57] *Versuch einer Festsetzung neuer Isothermen „in Realniveau“ für das Gebiet Polens, Einfluss der Karpaten auf die Witterungserscheinungen*, Budapest 1963, s. 235—239.
- [58] *Klimat*, w: *Encyklopedia Przyroda i Technika*, 1963, s. 515—521.
- [59] *Meteorologia*, w: *Encyklopedia Przyroda i Technika*, 1963, s. 695—697.
- [60] *Disposition des reliquats de la glace-facteur du developpement de la morphologie past-glaciaire en Pologne du Nord*, Report of the VI-th International Congress on Quaternary Warsaw 1961, vol. 3, Geomorphological Section, Łódź 1963, s. 257—264.
- [61] *Turbulencyjne rozprzestrzenianie się pyłów i innych zanieczyszczeń powietrza w różnych porach roku w zależności od charakteru podłoża, ze szczególnym uwzględnieniem warunków miejskich*, „Przegląd Geofizyczny”, R. IX (XVII), z. 2, 1964, s. 121—137 (wspólnie z J. Boryczką).
- [62] *Uwagi o mapie stref klimatycznych umieszczonej w „Atlasie geograficznym”*, „Geografia w Szkole”, R. XVII, nr 4, Warszawa 1964, s. 171—178.
- [63] *Działalność dydaktyczna i naukowa Katedry Klimatologii Instytutu Geograficznego Uniwersytetu Warszawskiego*, Prace i Studia IG UW — Klimatologia, z. 1, Warszawa 1964, s. 14—19.
- [64] *Rzut oka na nowsze poglądy o budowie atmosfery*, „Geografia w Szkole”, z. 1, Warszawa 1964, s. 1—18.
- [65] *Zadania i metody współczesnej klimatologii — Wstęp*, „Przegląd Zagranicznej Literatury Geograficznej”, z. 2, Warszawa 1964, s. 3.
- [66] *Zachmurzenie Polski*, Prace i Studia IG UW — Klimatologia, z. 1, Warszawa 1964, s. 120—122.
- [67] *Rozwój i dorobek klimatologii i meteorologii*, „Poznaj Świat”, nr 2, Warszawa 1964, s. 17—18.

- [68] *Climatology in Poland*, „Geographia Polonica”, vol. 1, Warszawa 1964, s. 41—51.
- [69] *Przedmowa do pierwszego zeszytu „Prace i Studia IG UW” — Klimatologia*, z. 1, Warszawa 1964, s. 5—7 (o badaniach naukowych Zakładu Klimatologii).
- [70] *Rzut oka na historię rozwoju katedr meteorologii i klimatologii wyższych uczelni w Polsce*, Prace i Studia IG UW — Klimatologia, z. 1, Warszawa 1964, s. 8—13 (wspólnie z Z. Kaczorowską).
- [71] *Wyniki badań terenowych na Pojezierzu Mazurskim w lipcu i sierpniu 1961*, Prace i Studia IG UW — Klimatologia, z. 1, Warszawa 1964, s. 104—119 (wspólnie z M. Stopą).
- [72] *Strefy klimatyczne świata*, Warszawa 1965 (PPWK mapa ścienna). Podziałka 1 : 22 000 000. Mapy poboczne: Burze i huragany, obszary o ograniczonym rozwoju roślin, podz. 1 : 75 000 000.
- [73] *Klimaty kuli ziemskiej* (mapa), w: *Wielka Encyklopedia Powszechna*, t. V, 1965.
- [74] *Cloudiness in Poland*, The Scientific Publications Foreign Cooperation Center of the Central Institute for Scientific Technical and Economic Information, Warszawa 1966, s. 1—97.
- [75] *The influence of the Rożnów reservoir on some of the meteorological elements in the Dunajec Valley*, Einfluss der Karpaten auf die Witterungserscheinungen, III Konferencja o meteorologii Karpat, Belgrad, 27—30 maj 1966, s. 373—377 (wspólnie z Z. Marcem).
- [76] *Regiony klimatyczne*, w: *Atlas Geograficzny Polski*, PPWK, Warszawa 1966, s. 9.
- [77] *Turbulent diffusion of dust and other air contaminants in different season in relation to the character of the ground, especially under urban conditions*. The Scientific Publications Foreign Cooperation Center of the Central Institute for Scientific Technical and Economic Information, Warszawa 1967, s. 16 (wspólnie z J. Boryczką).
- [78] *Zachmurzenie i opad wybranych miesięcy letnich 1962—1963 w okolicy Wielkich Jezior Mazurskich*, Prace i Studia IG UW — Klimatologia, z. 2, Warszawa 1967, s. 113—137.
- [79] *Amplitudy temperatury powietrza w Polsce*, „Przegląd Geofizyczny”, R. XII (XX), z. 3—4, Warszawa 1967, s. 239—249.
- [80] *Wyniki badań klimatologicznych na Pojezierzu Mazurskim, ze szczególnym uwzględnieniem okolicy Wielkich Jezior. Wstęp*, Prace i Studia IG UW — Klimatologia, z. 2, Warszawa 1967, s. 8—14.

- [81] *Przedmowa do drugiego zeszytu „Prace i Studia IG UW — Klimatologia, z. 2, 1967, s. 3—5 (organizacja i zakres badań terenowych na Pojezierzu Mazurskim, ze szczególnym uwzględnieniem okolicy Wielkich Jezior oraz opis fizyczno-geograficzny tego obszaru.*
- [82] *Zależność natężenia oświetlenia od wysokości słońca przy różnym stopniu zachmurzenia w porze letniej, Prace i Studia IG UW — Klimatologia, z. 3, Warszawa 1968, s. 36—50 (wspólnie z J. Boryczką).*
- [83] *Próba kompleksowej regionalizacji klimatu Polski, Prace i Studia IG UW, III Polsko-Czeskie Seminarium Geograficzne, Warszawa 1968, s. 17—30 (wspólnie z D. Martyn).*
- [84] *Współpraca Uniwersytetu Warszawskiego z gospodarką społeczną, „Życie Szkoły Wyższej”, R. XVI, nr 2, 1968 (współautorzy W. C. Kowalski, A. Orszagh, M. Holzer).*
- [85] *Temperatury minimalne w Polsce w latach 1951—1960, Prace i Studia IG UW — Klimatologia, z. 3, Warszawa 1968, s. 68—89 (wspólnie z I. Pełko).*
- [86] *Pochodne pojęcia „klimat” i ich skala, „Przegląd Geograficzny”, t. XL, z. 2, Warszawa 1968, s. 463—466.*
- [87] *Climate classification and regionalization, „Geographia Polonica”, nr 14, Warszawa 1968, s. 119—131, sum. Abstracts of paper, Calcutta 1968, National Committee of Geography, s. 64—65, 21 st. International Geographical Congress, India 1968, s. 69.*
- [88] *Liczba dni z niskim minimum temperatury w najcieplejszych miesiącach w Polsce, „Czasopismo Geograficzne”, t. XXXIX, z. 3, Warszawa 1969, s. 291—295 (wspólnie z I. Pełko).*
- [89] *Wpływ ukształtowania powierzchni i warunków meteorologicznych na rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń (na przykładzie Kudowy), Prace i Studia IG UW — Klimatologia, z. 4, Warszawa 1970, s. 133—148 (wspólnie z M. Stopą, G. Przybylską, J. Boryczką).*
- [90] *Badania nad mikroklimatem pomieszczeń sanatoryjnych, „Balneologia Polska”, t. XIV, z. 1—2, Warszawa 1969, s. 247—255 (wspólnie z E. Grzędzińskim, W. Czarnieckim, M. Kopacz, J. Gajewskim).*
- [91] *Investigations on the microclimate of hospital wards in a health resort, „Biometeorology”, vol. IV, part 2, Supplement of the International Journal of Bioclimatology, vol. 13, 1969, s. 123 (wspólnie z M. Kopacz, J. Gajewskim, W. Czarnieckim, E. Grzędzińskim).*

- [92] *Badania nad mikroklimatem pomieszczeń sanatoryjnych*, „Polskie Archiwum Medycyny Wewnętrznej”, 42, nr 5, Warszawa 1969, s. 767—773 (wspólnie z E. Grzędzińskim, W. Czarnieckim, M. Kopacz, J. Gajewskim).
- [93] *Klimatologia ogólna*, Warszawa 1969, PWN, s. 395.
- [94] *Próba charakterystyki warunków klimatycznych okresu rozwoju wydm śródlądowych w Polsce*, „Prace Geograficzne IG PAN”, nr 75, Warszawa 1969, s. 19—38.
- [95] *Derivatives of the term "climate" and their gradation*, „Geographia Polonica”, nr 16, Warszawa 1969, s. 77—85.
- [96] *Charakterystyka klimatu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich z punktu widzenia wczasów i turystyki*, Prace i Studia IG UW — Klimatologia, z. 4, 1970, s. 4—50 (wspólnie z M. Stopą, G. Przybylską, M. Nowacką).
- [97] *Cechy charakterystyczne klimatu zachodniej części Pojezierza Mazurskiego, ze szczególnym uwzględnieniem sezonu letniego*, Prace i Studia IG UW — Klimatologia, z. 5, Warszawa 1970, s. 4—42 (wspólnie z Z. Kaczorowską, M. Stopą, G. Przybylską, D. Martyn, M. Nowacką).
- [98] *Metoda zdjęć całego nieba w badaniach zachmurzenia*, „Prace PIHM”, z. 100, Warszawa 1970, s. 127—134 (wspólnie z W. Lenartem).
- [99] *Oblacznost' w okriestnosti sriedniego tieczenija r. Dunajec — primier riezultata kratkoserijnych issliedowanij*, Zeszyty Naukowe UJ, Prace Geograficzne, z. 26, IV Międz. Konf. Meteorol. Karpacka 16—20 IX 1969, Kraków 1970, s. 237—242 (wspólnie z W. Lenartem).
- [100] *Recherches sur l'influence de differents situations meteorologiques sur la tension arterielle et le pouls humain. Cahiers de l'Association Française de Biometeorologie*, vol. V, nr 2, 1972, s. 20—32 (wspólnie z W. Czarnieckim, E. Grzędzińskim, M. Kopacz, J. Gajewskim).
- [101] *Recherches sur l'influence des facteurs meteorologiques sur les symptomes subjectifs humains. Cahiers de l'Association Française de Biometeorologie*, vol. V, nr 4, 1972, s. 5—21 (wspólnie z E. Grzędzińskim, M. Kopacz, W. Czarnieckim, M. Jaworskim).
- [102] *O ocenie koliczestwa oblacznosti po raznym mietodam*, „Idö-järàs”, z. 1, 1973, s. 46—50 (wspólnie z W. Lenartem).
- [103] *Przedmowa do 6 zeszytu „Prace i Studia IG UW — Klimatologia”*, z. 6, 1973, s. 3—8 (o badaniach naukowych Zakładu Klimatologii i losach absolwentów).

- [104] *Przedmowa do 7 zeszytu „Prace i Studia IG UW — Klimatologia”, z. 7, 1973, s. 3—4.*
- [105] *Wyniki badań warunków termiczno-wilgotnościowych w pomieszczeniach sanatoryjnych, „Balneologia Polska”, t. XIX, z. 1, Warszawa 1974, s. 163—171 (wspólnie z M. Kopacz, W. Czarnieckim, J. Gajewskim i E. Grzędzińskim).*
- [106] *Wpływ zbiorników wodnych na kształtowanie się wilgotności bezwzględnej powietrza, Prace i Studia IG UW — Klimatologia, z. 7, 1973, s. 41—49 (wspólnie z K. Olszewskim).*
- [107] *Przedmowa do książki Podstawy meteorologii i nawigacji meteorologicznej — M. Holec, P. Tymański, Wyd. Morskie, Gdańsk 1973, s. 13—17.*
- [108] *Wpływ zieleni na warunki termiczne i wilgotnościowe (na przykładzie dotychczasowych badań w Warszawie), „Zieleń Miejska”, z. 1, 1974, s. 75—88 (wspólnie z U. Kossowską).*
- [109] *Przedmowa do skryptu Wstęp do metod matematycznych klimatologii — J. Boryczka, Wyd. UW, Warszawa 1974, s. 7—8.*
- [110] *Mapy temperatury powietrza na poziomie rzeczywistym w Polsce (12 miesięcy i rok), w: Atlas Narodowy Polski, 1973 (wspólnie z D. Martyn).*
- [111] *Mapy zachmurzenia w Polsce: liczba dni pogodnych, liczba dni dość pogodnych, liczba dni pogodnych z zachmurzeniem konwekcyjnym, liczba dni chmurnych, liczba dni pochmurnych, liczba dni pochmurnych z zachmurzeniem warstwowym, w: Atlas Narodowy Polski, 1973.*
- [112] *Mapy dotyczące szaty śnieżnej w Polsce: średnia liczba dni z opadem śnieżnym, okres potencjalny występowania opadów śnieżnych, średnia liczba dni z szatą śnieżną, okres potencjalny zalegania szaty śnieżnej; w: Atlas Narodowy Polski, 1974.*
- [113] *Przedmowa do Atlasu współzależności parametrów meteorologicznych i geograficznych w Polsce, M. Stopa-Boryczka, J. Boryczka, Warszawa 1974, s. 3—6.*
- [114] *Zakład Klimatologii, Prace i Studia IG UW, z. 15, Warszawa 1974, s. 27—40.*
- [115] *Mapy temperatur maksymalnych (12 miesięcy i rok), w: Atlas Narodowy Polski, 1976.*
- [116] *Mapy temperatur minimalnych (12 miesięcy i rok), w: Atlas Narodowy Polski, 1976.*
- [117] *Mapa podziału klimatu Polski, w: Narodowy Atlas Polski, 1976.*
- [118] *The Climate of Poland, Czechoslovakia and Hungary — World Survey of Climatology, vol. 6 — Climates of Central and Southern Europe (1976).*

Maria Stopa-Boryczka

THE ANNIVERSARY CELEBRATION OF PROF. DR WINCENTY OKOŁOWICZ

Summary

With seventy years passed since prof. dr W. Okołowicz was born (26.VII.1906) coincides his 43 years of teaching, his 42 years of publishing his scientific reports, and his 23 years since he became head of the Department of Climatology of the Geographic Institute of Warszawa University.

Prof. Dr W. Okołowicz can boast of remarkable achievements in science: 118 of his papers were published and among them, as the most important, should be mentioned the following topics:

- [1] Soil temperatures at Wilno (1937)
- [2] Climatic changes in Europe (1939)
- [3] The geomorphology of the middle reach of the river Wilja (1956)
- [4] Climatic zones of the World (1962)
- [5] Clouding above Poland (1964)
- [6] Climatic subdivision of Poland (1966)
- [7] Amplitudes of air temperature in Poland (1967)
- [8] General climatology (1969)—granted second-degree award by the Ministry
- [9] Climatic maps for the National Atlas of Poland regarding air temperatures (39 maps), clouding (6 maps), snow cover (4 maps),—all of these published in 1973 to 1976.
- [10] The climate of Poland, Czechoslovakia and Hungary (1976), in English.

All the above publications belong to those most frequently cited in Polish and foreign literature, and two of them [Nos. 5 and 8] have been translated into English upon the request of foreign customers.

Prof. Dr W. Okołowicz has been rendering valuable services in both teaching and in raising a young generation of geographers and climatologists; he was active first at Toruń University and, afterwards, at Warszawa University.

As head of the Department of Climatology of Warszawa University for 23 years, he succeeded in conferring doctor's degrees of climatology upon 15 candidates and 125 degrees of M.Sc. upon students.

Twice, in 1960—1962 and 1964—1966, he was appointed Dean of the Department of Biology and Earth Science.

In acknowledgment of his merits as teacher and educator, and of his ability in organizing sound teaching and in promoting a young staff of scientists, he was granted in 1964 ad personam the second-degree award of the Ministry of Sciences.

Furthermore, in recognition of his contribution to the evolution of Polish climatology and of his overall merits in the field of didactics, education and social sciences, prof. dr W. Okołowicz was awarded in 1954 the Officer's Cross of Merit and, in 1966, the Commander's Cross of Polonia Restituta. Finally, in 1967, by decision of the People's State Council, he was promoted to the rank of full professor.